

בש"פ 2202/16 - שלומי מועלם נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2202/16

כבוד השופט ע' פוגלמן
שלומי מועלם

לפני:
העורר:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטות בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב'
השופט מ' ברק נבו) במ"ת 12550-11-15 מהימים
1.2.2016 ו-18.2.2016

עו"ד אלי מסטרמן

בשם העורר:

עו"ד ארז בן ארויה

בשם המשיבה:

החלטה

תמצית העובדות וההליכים

1. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות נשק ושיבוש מהלכי משפט. על פי הנטען בכתב האישום, במהלך החודשים אפריל-מאי 2015 או בסמוך לכך סחר העורר ברימונים השייכים לכוחות הביטחון. נטען כי בהזדמנות אחת רכש העורר מאחד, נתנאל דדון - הנאשם יחד עמו בכתב האישום (להלן: נאשם 1) - רימון גז קולח השייך לכוחות הביטחון; וכי לאחר מכן הורה לאדם שלישי - רון - להטמינו במקום מסתור. רון עשה כן והטמין את הרימון בחורשה בשוב קרני שומרון (להלן: הישוב; החורשה). עוד נטען כי לאחר מכן רכש העורר רימוני הלם נוספים השייכים לכוחות הביטחון מנאשם 1 תמורת 200 ש"ח או תמורת סם מסוג קנאביס עבור כל רימון; וכי גם את אלה הטמין רון בחורשה.

עמוד 1

עוד לפי כתב האישום, בשלב מסוים ביקש העורר מרון לגנוב עבורו רימוני הלם שנמצאו בחזקתו של נאשם 1; ורון עשה כן וגנב שקית ובה 6 רימונים שהוטמנו בחורשה אף הם. בצד אלה מתאר כתב האישום שתי עסקאות שהתרחשו בהפרש של שבועיים שבכל אחת מהן מכר לכאורה העורר רימון הלם לאדם שאינו נזכר בכתב האישום תמורת סם מסוכן מסוג קנאביס בשווי 600 ש"ח. נטען כי לצורך השלמת העסקאות ביקש העורר מרון להביא את הרימונים הדרושים לעסקה ממקום המסתור בחורשה; וכי לפחות לגבי העסקה הראשונה רון היה מי שהעמיס את הרימון על רכבו של הקונה. לבסוף מואשם העורר ברכישת שני רימוני הלם נוספים השייכים לכוחות הביטחון מהנאשם 1 מבלי שצוינה התמורה ששולמה בגינם. נטען כי גם אלה הוטמנו בחורשה על ידי רון.

2. חלקו השני של כתב האישום מייחס לעורר ניסיונות לשבש את הליכי החקירה ביחס לאירועים הנזכרים לעיל. כך, נטען כי בשלב מסוים צעק העורר לעבר הנאשם 1 ולעבר רון שלא ישתפו פעולה עם החוקרים; כי בעת ששהה עם נאשם 1 הורה לו לומר בחקירתו כי הוא חולה, לביים התעלפות ולאיים כי הוא עומד להתאבד; כי למחרת, בזמן שהעורר ורון נסעו יחדיו מבית המעצר אל תחנת המשטרה הורה לרון לומר בחקירתו כי "לא היה שום דבר"; וכי בהמשך אותו היום בבית המעצר, צעק העורר כמה פעמים אל עבר הנאשם 1 לשמור על זכות השתיקה ולא לשתף פעולה עם חוקריו.

בגין כל אלה יוחסו לעורר ריבוי עבירות של סחר בנשק לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); ריבוי עבירות של החזקת נשק לפי סעיף 144(א) לחוק; נשיאת נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק; וריבוי עבירות של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום התבקש מעצר העורר עד תום ההליכים. ביום 1.2.2016 קבע בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט מ' ברק נבו) כי ישנן ראיות לכאורה לחובת העורר, אך כי ביחס לעבירות הנשק ישנה "חולשה ממשית בראיות". נציין כבר עתה כי קביעה זו נובעת בעיקר מקיומן של ראיות המצביעות על כך שרון – שגרסתו היא שביסוד האישומים בעבירות הנשק – ביקש להפליל את העורר ואף הודה בכך לפני חוקריו. אשר לעילת המעצר נקבע כי קמה עילת מעצר סטטוטורית של מסוכנות מכוח סעיף 21(א)(ג2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) נוכח עבירות הנשק המיוחסות לעורר; כמו גם עילת מעצר שעניינה חשש לשיבוש הליכי משפט כאמור בסעיף 21(א)(1)(א) לאותו החוק בשים לב לאישום השני.

4. אשר לחלופת המעצר, מהתסקירים שהוגשו בעניינו של העורר עלה כי הוא רווק, יליד שנת 1989 המתגורר עם אמו. העורר תואר כמי שצורך לעתים סמים קלים בנסיבות חברתיות; כמי שמתקשה לבחון את התנהלותו באופן ביקורתי ואף משליך את האחריות למצבו על גורמים חיצוניים. שירות המבחן תיאר היכרות קודמת עם העורר על רקע הרשעה בעבירות רכוש וסמים שביצע כשהיה כבן 18, אשר בגינו הוטלו עליו מאסר על תנאי, עבודות לתועלת הציבור וצו מבחן. עוד צוין כי נגד העורר תלוי ועומד תיק חקירה בגין החזקת סמים ונכס החשוד כגנוב. סופו של דבר העריך שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות מעורבות העורר עם החוק. בהמשך בחן שירות המבחן את חלופת המעצר שהוצעה על ידי העורר – מעצר בית בבית אמו בפיקוח אחותו וגיסו. שירות המבחן מצא כי החלופה אינה טובה שכן המפקחים שהוצעו, איש איש מסיבותיו, לא יוכלו לשמש דמות סמכותית ומגבילה ביחס לעורר. לפיכך נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה על שחרורו של העורר לחלופת המעצר.

בית המשפט אימץ המלצות אלו של שירות המבחן ביחס לחלופה המקורית שהוצעה. בצד זאת הציע לעורר לנסות

ולחזק את החלופה על ידי הצגת מפקח עיקרי סמכותי נוסף, ובהנחה שיוטל גם פיקוח אלקטרוני. משהשיב העורר כי אין בכוחו להציג מפקח כאמור, קבע בית המשפט ביום 18.12.2015 כי הוא יעצר עד תום ההליכים נגדו.

הטענות בערר

5. מכאן הערר שלפניי. לטענת העורר, שגה בית המשפט המחוזי שהסתפק בקביעה כי יש חולשה ממשית בראיות הנוגעות לעבירות הנשק; וכי תחת זאת – נוכח כוונתו הברורה של רון להפליל את העורר – היה עליו לקבוע כי אין ראיות לכאורה להוכחת האישום האמור, הוא האישום העיקרי שביסוד בקשת המעצר עד תום ההליכים. במיוחד הדגיש העורר תמליל שיחה בינו לבין החוקר הראשי בתיק שלפיו רון התקשר לחוקר ואמר לו "אחלה סיפור המצאת, אחלה סיפור המצאת". עוד ציין העורר כי במהלך החקירה ייחס רון לעורר מעשים פליליים נוספים שונים אשר המשיבה נמנעה מלהכליל בכתב האישום. לדידו, הדבר מעיד כי המשיבה עצמה אינה נותנת אמון מספיק ברון ומכך יש להסיק גם ביחס למהימנות דבריו בקשר לעבירות הנשק. לבסוף טען העורר כי החלטת בית המשפט המחוזי לא לשחרר את העורר לחלופה התבססה על הערכה שגויה ומגמתית של שירות המבחן; וכי לפיכך נפלה שגגה גם בעניין זה.

6. המשיבה מצידה טענה בדיון לפניי כי דין הערר להידחות. לדידה, החלטת בית המשפט המחוזי שקללה היטב את חומר הראיות הקיים בתיק, על חוזקותיו וחולשותיו, והיא מבטאת איזון ראוי שאינו מקים עילה להתערבות ערכאת הערעור. המשיבה עמדה על כך כי למרות שרון ביקש להפליל את העורר, אין אינדיקציה לכך שמדובר בהפללת שווא; וכי בהתאמה, גרסתו נתמכת בחיזוקים מספקים בחומר הראיות המשווים לה אמינות. עוד עמדה המשיבה על ראיות המטילות ספק באמינותו של העורר המכחיש את המיוחס לו, הגם שאין מדובר בסוגיות עובדתיות הנוגעות במישורין לכתב האישום. לבסוף הוסיפה המשיבה כי יש ליתן משקל ממשי לניסיונות שיבוש החקירה המיוחסים לעורר – אשר ביחס אליהם נקבע כי ישנה תשתית עובדתית מוצקה – המעידים בצורה ברורה על כך שלעורר יש מה להסתיר.

דיון והכרעה

7. כידוע, סעיף 21(ב) לחוק המעצרים מורה כי נאשם יעצר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו רק אם נוכח בית המשפט כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו בעבירות המיוחסות לו. כפי שנפסק בעניין זאדה, דרישה זו משמיעה כי על בית המשפט להשתכנע כי יש בראיות הגולמיות שלפניו פוטנציאל הוכחתי משמעותי דיו כדי לבסס סיכוי סביר להרשעת הנאשם במשפטו, לאחר שראיות אלו יעובדו בכור ההיתוך של ההליך הפלילי ודיני הראיות המיושמים בו (בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133, 145 (1996) (להלן: עניין זאדה)). בענייננו, נקודת המוצא לבחינת הראיות היא קביעתו של בית המשפט המחוזי שלפיה ישנה חולשה ממשית בתשתית הראייתית ביחס לעבירות הנשק, בעוד שישנה תשתית ראייתית מספקת בקשר לעבירות השיבוש, שכן דומה כי גם העורר עצמו נוטה לקבל קביעה זו. לפיכך, דיונו יתמקד בבחינת הראיות הנוגעות לעבירות הנשק, תוך שנבחן אם החולשה שנמצאה בהן – שעיקרה הוא כוונתו של להפליל את העורר – מעבירה אותן אל מתחת לרף הראייתי הדרוש בשלב המעצר.

נקדים ונאמר כי בית המשפט המחוזי תיאר בהחלטתו בפירוט רב את התשתית הראייתית הקיימת. הצגת הדברים שם תשמש אפוא בסיס לדיונו ואנו נביא אך את עיקרי הדברים הדרושים להכרעה.

הראיות הקושרות את העורר לעבירות הנשק

הודעותיו של רון

8. התשתית הראייתית ביחס לעבירות הנשק נשענת על הודעות שמסר רון במשטרה. כך, בהודעה מיום 25.10.2015 שעה 02:28 (עת נחקר בחשד לתקיפה והתפרצות למקום מגורים) סיפר כי בתקופה הרלוונטית לכתב האישום התגורר עם העורר ונהג לבצע לבקשתו מעשים פליליים שונים. אלה כללו גם החבאת רימוני הלם עבור העורר בשתי נקודות שונות בישוב (בחורשה ובפארק הציבורי): בהזדמנות אחת הוחבאו 4-5 רימונים ובאחרת 2-3 רימונים (כך שסך הכל החביא בין 6-8 רימונים). רון ציין כי חלק מהרימונים נרכשו על ידי העורר מנאשם 1 וחלק נגנבו ממנו על ידי רון, לבקשת העורר. רון לא טען כי נכח בעצמו בעסקאות הנטענות בין העורר לבין נאשם 1. כמו כן, ציין כי הוא סבור שהעורר נטל מאז את אחד הרימונים. לאחר מסירת ההודעה התבקש רון להוביל את חוקריו למקום המסתור של הרימונים (דו"ח הובלה והצבעה מיום 25.10.2015 שעה 05:00). בניידת בדרכו לשם נשאל כמה רימונים החביא והשיב כי החביא בין 6-8 רימונים. לאחר מכן הוביל את חוקריו אל שתי נקודות המסתור. בראשונה נמצאו שלושה רימונים (שני רימוני הלם ורימון גז אחד) ובשנייה נמצאו שני רימוני הלם, כך שסך הכל נתפסו 5 רימונים. עוד נציין כי בדו"ח הפעולה שהתייחס להובלה זו (מיום 25.10.2015, שעה 07:34), נאמר כי רון במהלכה כי העורר הכיר את מקום המחבוא השני (מה שגם יכול להסביר כיצד לקח משם העורר רימון כפי שציין קודם לכן).

9. בהמשך אותו היום מסר רון הודעה נוספת (הודעה מיום 25.10.2015 שעה 09:59) שבמהלכה מסר מידע נוסף בקשר לעסקאות הנשק הנטענות. רון סיפר כי אחת מהעסקאות שבהן רכש העורר רימון מנאשם 1 התרחשה בביתו של העורר; כי לאחריה הטמין רון את הרימון הנרכש במקום המסתור לבקשת העורר; וכי אותו רימון אכן נמצא באותו המקום שבו נתפס מוקדם יותר באותו הבוקר. רון הוסיף כי היו עסקאות נוספות בדפוס זה: העורר רכש מנאשם 1 ורון הטמין את השלל. בהודעה זו תיאר רון גם כיצד גנב מנאשם 1 רימונים שהטמין בקרבת ביתו לבקשת העורר (להרחבה ראו פסקה 20 להחלטת בית המשפט המחוזי מיום 1.2.2016) והחביא גם אותם במקום מסתור. עוד תיאר כי נאשם 1 מכר לעורר שני רימונים נוספים כדי לממן כסף לסמים. לאחר מכן נשאל שוב לכמות הרימונים שהטמין לבקשת העורר והשיב שבסך הכל הטמין 6 רימונים. לאחר מכן תיאר רון שתי עסקאות שהתרחשו בביתו של העורר שבהן מכר העורר רימונים לאדם המכונה עמוס תמורת 600 ש"ח. לגרסתו, בשני המקרים העורר שלח אותו להביא את הרימונים ממקום המסתור; ולפחות באחת העסקאות הוא העמיס את הרימון הנרכש על רכבו של אותו עמוס. ביחס לעסקאות אלו ציין רון כי הוא יודע עליהן משום ש"אני הייתי שם אני ראיתי".

10. 4 ימים לאחר מכן, ביום 29.10.2015 שעה 09:38 מסר רון הודעה נוספת שבמסגרתה הרחיב על אודות מערכת היחסים בינו לבין העורר. רון תיאר כי הכיר את העורר כשהיה נער בן 14, וכי חברתו של העורר סייעה לו לרכוש חברים בישוב והקנתה לו "מעמד". רון חזר ותיאר את אירוע גניבת הרימונים האמור וציין כי לאחר ששב עמם לביתו של העורר התבקש להחביאם; כמו גם שני רימונים שרכש בינתיים העורר מנאשם 1. מהודעה זו ניתן להבין כי לעורר לא הייתה ידיעה מדויקת על מקום החבאת הרימונים, אלא רק ידיעה כללית על אודות "האזור" שבו הוחבאו הרימונים שרכש מנאשם 1 (להבדיל מהאמור בדו"ח ההובלה מיום 25.10.2015, כאמור לעיל). לבסוף, בהודעה זו תיאר רון גם עסקה אחרת ברימונים הנוגעת לנאשם 1 שאינה מעניינת, אך תיאר כי זו נעשתה תחת "השגחתו" של העורר אשר תצפת על הרחוב בעת שהתבצעה, וכי גם רון עצמו תצפת מנקודה אחרת לבקשת העורר. עוד לטענתו של רון, רבע שעה לאחר מכן הגיע למקום עמוס ורכש מהעורר שני רימונים שבינתיים הביא רון ממקום המסתור והניח ברכבו של עמוס. רון ציין במפורש כי לא ראה העברה של כסף באף אחת משתי העסקאות המתוארות אך "יודע שאחרי זה

התארגן עם שלומי בסמים. גראס".

11. באותה חקירה נשאל רון על ידי חוקריו מדוע הוא מוסר להם את המידע האמור על העורר ועל כך השיב בתמצית כי הוא מעוניין "להתנקות", לצאת לדרך חדשה ולהתגייס לצבא. רון ציין כי הוא מעוניין להשתחרר מאחיזתו של העורר בו, שכן בגין הסכסוך עמו והוא ומשפחתו מצויים בסכנה, עד כדי כך שנזרק בקבוק תבערה לעבר ביתה של אמו. רון תיאר כי על רקע המתיחות בינו לבין העורר הוא ברח מן הישוב וחזר אליו רק לפני ימים ספורים. עוד סיפר כי בתקופה שבה שהה בבית דודתו ברמת נפתלי (יוער כי בהודעה זו רון מתייחס ל"צפון", אך מיתר ההודעות ומהקשר הדברים ברור כי מדובר על מיקום זה) הגיע אליו העורר יחד עם אדם נוסף - לירן, רכובים על קטנוע מסוג "טימקס" וביקשו ממנו למסור להם את הרימונים. רון סירב להסגיר את מקום הרימונים וטען שהם "הפנסיה שלו".

בשולי הדברים נציין כי לאורך כל הודעותיו של רון הוא שב וסיפר על רצף מעשים פליימס שהתבקש לכאורה לבצע לבקשת העורר שכללו פגיעה בצדדים שלישיים; "תפעול" מעבדת סמים שהייתה לכאורה בבעלות העורר; ועוד. אירועים אלה אינם חלק מכתב האישום.

חיזוקים לגרסת רון בקשר לעבירות הנשק

12. חומר החקירה כולל כמה חיזוקים לגרסתו של רון. ראשית, בהודעה שמסר העורר ביום 27.10.2015 שעה 10:34, בצד הכחשתו הגורפת את המיוחס לו, השיב לאחת השאלות כי "לא היה לי ולא נגעתי אף פעם ברימונים צבאיים". זאת, למרות שעד לאותה נקודת זמן בחקירה לא צוין לפניו כי הרימונים שנתפסו הם רימונים צבאיים. כשנשאל בעניין זה השיב כי הוא סבור כי כל דבר שקשור לנשק הוא "של הצבא", תשובה שבצדה סימן שאלה. שנית, סוגיית הביקור ברמות נפתלי. התיאור שמסר רון תואם תיאור שמסרה דודתו בהודעה מיום 27.10.2015 שעה 16:50. גם היא תיארה כי העורר - שאותו זיהתה בוודאות מהיכרות קודמת - הגיע לביתה ברמות נפתלי לחפש את רון יחד עם אדם נוסף בקטנוע. עוד ציינה כי בעת שרון שהה אצלה הוא סיפר לה כי נמלט מהישוב עקב הסתבכותו עם העורר. גרסה זו נתמכת חלקית גם בגרסתו של אותו שותף נטען לביקור - לירן - אשר מסר כי אכן נסע לבקר את רון בבית דודתו באופנוע במועד הרלוונטי כדי לדרוש בשלומו, אך ציין כי היה לבדו (הודעת לירן אלחייק מיום 5.11.2015, שעה 15:38). לבסוף בעניין זה, גרסתו של העורר בכל הנוגע לביקור האמור ברמות נפתלי אינה קוהרנטית. כשנשאל אם ביקר בצפון לאחרונה השיב תחילה שלא ביקר בצפון, אך מיד לאחר מכן ציין שכן ביקר בחיפה ובחדרה ובעוד מקום ליד קריית שמונה (הקרובה לישוב רמות נפתלי - ע' פ'), שם ישן יומיים באכסנייה, והכל לפני חודש (נזכיר הביקור הנטען התרחש לכאורה כשלושה חודשים לפני מועד מסירת ההודעות). בצד זאת, העורר טען כי נסיעה זו הייתה לצרכי עבודה והייתה עם שניים אחרים ולא עם לירן. ואולם, בהמשך אותה הודעה כאשר מוטח בעורר כי ביקר עם לירן ברמת נפתלי הוא אישר את הדברים. תחילה אמר כי הביקור התרחש לפני שנתיים "כשרון היה [במ] עצר בית", אך מיד לאחר מכן שינה גרסתו ואמר שהנסיעה התרחשה לפני שנה אך ציין כי נסעו ברכב (הודעה מיום 27.10.2015 שעה 10:34). יובהר כי עניין זה אינו מוכיח - ולו לכאורית - כי הנסיעה שבה מודה העורר, גם אם התרחשה, הייתה קשורה לעניין הרימונים כפי שטוען רון. אף על פי כן, היא נותנת עוגן מסוים לגרסתו אשר לקיומו של הביקור. כמו כן, דומה כי לעובדה שתשובותיו של העורר בסוגיה זו היו "מגומגמות" יש חשיבות מסוימת. שלישית, בסופו של דבר נתפסו 5 רימונים במקומות המסתור שעליהם הצביע רון. כמות רימונים זו אינה בלתי סבירה - גם אם עודנה דורשת הבהרות - ביחס לסיפור העלילה שלפיו הוצאו רימונים ממקום המסתור לאחר הטמנתם.

13. חיזוק כללי לגרסתו של רון נוגע לגרסה המפלילה שמסר ביחס לנאשם 1. סוגיה זו אמנם אינה לפניי ואינה משליכה במישרין על שאלת מעורבות העורר במיוחס לו בכתב האישום. עם זאת, ראוי לציין כי לגרסה זו נמצאו תימוכין חיצוניים, כפי שנדון בהרחבה בהחלטת בית המשפט המחוזי (ראו פסקאות 29-30 להחלטת בית המשפט המחוזי מיום 1.2.2016). לפיכך גם נקבע כי יש תשתית ראייתית ביחס לעבירות הנשק המיוחסות לנאשם 1, אשר גם אם אינה בעוצמה מרבית, אין בה חולשה (שם, פסקה 38). כך למשל, אחד הנחקרים, אדם בשם עדי תנעמי (להלן: תנעמי), מסר בהודעותיו מהימים 27.10.2015 שעה 18:16 ו-29.10.2015 שעה 10:36, כי נאשם 1 סיפר לו כי נגנבו ממנו רימונים מקרבת ביתו. בהודעה מיום 29.10.2015 אף מסר כי ראה את נאשם 1 מחפש את הרימונים "בשיחים באזור שליד הבית שלו" (ראו שורה 30), ואז חזר לרכב שבו המתין תנעמי וציין לפניו כי הרימונים נגנבו. גרסה זו עולה בקנה אחד עם הגרסה שמסר רון לגבי גניבת הרימונים מהנאשם 1 בסמוך לביתו, לכאורה לבקשת העורר. זאת ועוד, אותו תנעמי מסר בהודעתו מיום 27.10.2015 כי הוא זוכר שיחה שהתקיימה בינו לבין הנאשם 1 בזמן שהיו "בתוך החדר של שלומי" (ראו שורה 33) שבמהלכה אמר לו נאשם 1 כי נגנבו הרימונים מביתו. מאוחר יותר, בעימות שנערך ביום 29.10.2015 בין תנעמי לבין נאשם 1, חזר תנעמי ועמד על טענתו כי התקיימה שיחה כאמור בבית העורר. המשיבה רואה בעניין זה חיזוק נוסף למעורבותו של העורר בפרשת הרימונים. העורר מצדו טוען כי אין בדברים אלה כל רמז לכך שהוא עצמו נכח בחדר במהלכה של אותה שיחה. עניין זה יוכל להתברר בהליך העיקרי. לבסוף, חיזוק נוסף לגרסה הכללית עולה מהעובדה שבחומר החקירה קיימת הודעה שמסרה אמו של רון ביום 13.8.2015 שלפיה נזרק בקבוק תבערה על ביתה - מה שיכול לתמוך בטענת רון כי משפחתו מאוימת עקב הסכסוך עם העורר; וכי ביום 24.10.2015 הגיע רון למשטרה להתלונן על זריקת בקבוק תבערה נוסף על בית אמו (תלונה שבעקבותיה החלה החקירה כולה). כמו כן, חומר החקירה כולל תימוכין מסוימים לאירועים הפליליים האחרים שתיאר רון - אשר כאמור, אינם חלק מכתב האישום (ראו למשל הודעות דרור בוצר מיום 1.11.2015 שעה 10:47 שממנה עולה כי רכבם ספג פגיעות דומות לאלו שתיאר רון; כמו גם כי לעורר הייתה זיקה אפשרית לאירועים עקב חברותו הנטענת עם נאשם 1).

14. נוסף על אלה ניתן למצוא בחומר הראיות שקרים מסוימים וסתירות שהתגלו בגרסתו של העורר. הגם שאלה אינם נוגעות במישרין לכתב האישום, יש בהם כדי להטיל ספק באמינותו של העורר, ובהתאמה באמינותה של הכחשת הגורפת את האירועים המיוחסים לו בכתב האישום. כך למשל, רון התלונן במשטרה על זריקת בקבוק תבערה ביום 24.10.2015; וכשנשאל במי הוא חושד השיב כי בעורר ובחבורתו. בהמשך לכך נחקר העורר ובין היתר נשאל עם מי נפגש באותו היום. לעניין זה השיב העורר כי התעורר בין השעות 14:00-15:00 לאותו היום ולא נפגש עם אף אחד באותו יום, למעט עם אמו. אחר כך ציין כי בערב של אותו היום "ישב" עם אבא שלו ומאוחר יותר עם אדם בשם שחר ידעי (ראו הודעה מיום 25.10.2015 שעה 21:24, שורות 7-9). ואולם בחומר החקירה ישנו דו"ח צפייה שממנו עולה כי בשעה 14:17 יצא העורר לרחוב; נאסף על ידי אדם בטנדר לבן וחזר אל ביתו כ-7 דקות לאחר מכן. ב-14:33 הגיע אדם שלישי אל ביתו של העורר, והנאשם 1 - אשר מסתבר כי היה מצוי בביתו של העורר - פתח לו את הדלת. לאחר מכן מתואר כי העורר יצא לעוד נסיעה בת כ-15 דקות עם אותו אדם שלישי.

15. לבסוף, לא ניתן להתעלם מניסיונותיו של רון לשבש את הליכי החקירה כמתואר לעיל. העורר אמנם מכחיש ניסיונות אלה אך הראיות לגביהם הן 4 הודעות שונות של אנשי רשויות החוק שנמצאו בקרבת העורר במועד הרלוונטי. הודעתו של רון בהקשר זה היא חלק קטן בלבד מהתשתית הראייתית הלכאורית. פשיטא כי ניסיונות השיבוש עשויים להעיד על כך שיש לעורר מה להסתיר בכל שאמור בהתרחשויות נושא האישום הראשון.

חולשות בראיות הקיימות

16. אל מול כל אלה ניצבות החולשות הקיימות בחומר הראיות. ראשית, ישנן חולשות בגרסתו של רון. תחילה יש לציין כי זו אינה נתמכת בראייה חיצונית קונקרטית כלשהי הקושרת במישרין את העורר לאישומי הנשק המיוחסים לו (שאותם הוא מכחיש). כמו כן, ישנה אי אחידות ולעתים ישנן סתירות בפרטים מסוימים שמסר רון כגון מספרי הרימונים, הסכומים ששולמו עבורם וידיעתו של העורר על מקום המסתור של הרימונים. זאת ועוד, רון מתאר כי היה עד לשתי עסקאות שבהן רכש עמוס רימונים מהעורר. ואולם אותו עמוס מכחיש את הדברים מכל וכל. המשיבה נמנעה מהגשת כתב אישום נגד עמוס משום שלא מצאה כי יש בחומר הראיות חיזוקים נוספים שבכוחם לתמוך באישום כאמור. לטענת העורר, אם המשיבה אינה מאמינה לעורר ביחס לעמוס - ומטעם זה נמנעה מהגשת כתב אישום נגדו - כיצד ייתכן שיוגש כתב אישום נגד העורר כשבכל הנוגע לאותן שתי עסקאות נשען אף הוא על אותה גרסה שמסר רון, ונעדר כל חיזוק חיצוני נוסף?

17. ואולם, החולשה המהותית העיקרית בגרסתו של רון היא העובדה שהודה כי רצה להפליל את העורר, וניסה לשתף פעולה עם גורמים מסוימים לשם כך. חומר החקירה מגולל כיצד רון פנה לאדם בשם אלי פריזיאת (להלן: פריזיאת) שנפגע לכאורה מהעורר באחד ההקשרים הפליליים האחרים שעליהם סיפר רון. רון הקליט את שיחה בינו לבין פריזיאת שהתקיימה ביום 19.10.2015, זמן קצר לפני שרון שב לשוב (השיחה תומללה ביום 26.11.2015). עם תחילת השיחה מציע רון לעזור לפריזיאת תמורת כסף, כאשר ברור מן ההקשר כי מדובר בעזרה שנועדה לפגוע בעורר. עוד עולה כי קודם לשיחה שלח רון לפריזיאת הקלטה כלשהי - שנראה שטיבה לא היה ברור עד תום לפריזיאת - כדי להראות שבידו חומר שיכול לפגוע בעורר. בהמשך רון מציע כי השניים יפגשו ויבחנו את שיתוף הפעולה ביניהם, אך בתמורה מבקש תשלום והבטחת "חיסיון", היינו, שפריזיאת לא יגלה כי רון הוא מקור המידע. אחר הדברים האלה מתנהל שיג ושיח ארוך שבו מנסה רון לשכנע את פריזיאת להיפגש איתו. ואז אומר לו פריזיאת:

"אם אתה... אם יש לך חומר עליו... כן? שזה חומר בריא, זאת אומרת שקושר אותו לאלף, בית, גימל [...] יש לך חומר, בבקשה. על.. על הקלנועית של שמעיה שנשרפה. אתה מבין? [...] תביא חומר על זה, ונדבר

[...]

ותביא... תביא איתך דברים. אם אין לך חומר ואתה סתם מקשקש לי במוח, חבל על הזמן [...] אתה צריך להפליל אותו [...] אם אתה בא לספר לי על המשפחה שלי [שכן ממהלך השיחה משתמע כי רון מציע לפריזיאת מידע בקשר למשפחתו - ע' פ' [...] חבל על הזמן שלך".

השיחה נמשכת ורון שב ודורש "חיסיון" ביחס לדברים שימסור לפריזיאת ומציין כי מבחינתו "אין מצב מגישים נגדי כתב אישום". לאחר מכן אומר לו פריזיאת פעם נוספת: "תבין. אם אנחנו מדברים על חומר, כן? נגד אה... נגד שלומי [העורר - ע' פ'] ונגד אשתי, כן? אני מדגש לך במיוחד שלומי, אז יש מה לדבר [...] אחרת אין על מה". השיחה מסתיימת מבלי שיש סיכום מעשי בין השניים אשר להמשך.

ביום 3.11.2015 שעה 09:20 נחקר רון פעם נוספת ואישר את דבר השיחה; ואף ציין כי ביום שהתקיימה דיבר עם פריזיאת כמה פעמים. לדידו פנה אליו בהצעה לעזור לו באופן חוקי "נגד שלומי". כשנשאל מדוע לא חשף פרט זה בפני חוקריו קודם לכן השיב כי סבר שזה "לא מעניין" אותם.

זאת ועוד, גם נאשם 1 מסר בהודעתו מיום 27.10.2015 כי "לפני חודש [היינו, בחודש ספטמבר 2015 - ע' פ'] רון עמוד 7

התקשר אלי מחסום [...] ואמר לי לעזור להפיל את שלומי"; והוא סירב לכך. מדובר שהוצב בתאו של נאשם 1 בעת מעצרו מסר באותו יום הודעה שלפיה נאשם 1 סיפר לו על פנייתו האמורה של רון.

18. בנוסף, בתיק החקירה ישנו מזכר מעורר תמיהה מיום 15.11.2015 שבו מתוארת שיחה בין רון לבין החוקר בתיק. מהמזכר עולה כי ביום 11.11.2015 התקשר רון למכשיר הטלפון הנייד האישי של החוקר ואמר לו "אחלה סיפור המצאת, אחלה סיפור המצאתי נגיע לבית משפט והסיפור הזה..." (ראו מוצג מספר 117). אז ניתק החוקר את השיחה. ייאמר כבר עתה כי עצם קיומה של שיחה זו; העובדה שלרון היה את מספר הטלפון הישיר של החוקר; כמו גם עריכת המזכר לגבי השיחה רק 4 ימים לאחר קיומה מעוררים תהיות של ממש ואלה תתבררנה בהליך העיקרי. עוד אציין כי אין זו החוליה היחידה המצביעה על היכרות בין החוקר לבין רון. כך, בהודעה מיום 29.10.2015 שעה 09:38, כאשר נשאל רון על ידי אותו חוקר מתי בערך התרחש אירוע גניבת הרימונים השיב רון: "סופ"ש, אפריל בערך [...] לפני היום הולדת שלך" (ההדגשה הוספה - ע' פ', ראו שורה 142).

לבסוף, יוזכר כי בעת שהגיע למשטרה לראשונה, ביום 24.10.2015 כדי להתלונן על בקבוק התבערה שנזרק אל בית אמו נשאל רון על ידי החוקרים אם הוא חושד במישהו מסוים. על כך השיב לבסוף כי הוא חושד בעורר ובחבורתו. בתום ההודעה, בצד חתימתו הוסיף בכתב ידו "רק בגלל שניסו לפגוע באמא שלי".

סיכום ביניים - האמנם קמה תשתית ראייתית לכאורית ביחס לעבירות הנשק?

19. דיונו עד כה הראה כי התשתית הראייתית הלכאורית הקיימת ביחס לעבירות הנשק אינה נקייה משאלות. מן העבר האחד, ניצבת גרסתו הסדורה והשיטתית יחסית של רון (שכן החולשות הכלליות שנמצאו בה אינן משמעותיות בעיני לשלב דיוני זה), אשר מצאה חיזוקים כלליים מסוימים שעליהם עמדנו, שאליה מצטרפים ניסיונותיו של העורר להניא את רון ואת נאשם 1 מלמסור גרסה בחקירותיהם. מן העבר השני, ניצבת כוונתו הברורה של רון להפיל את העורר. העורר מבקש כי נראה בעובדה זו הוכחה ניצחת לכך שלא ניתן ליתן כל אמון בגרסה שמסר רון ועל כן לא נייחס לה את המשקל הראייתי - ולו הלכאורי - הדרוש לשלב המעצר עד תום ההליכים. לעומת זאת המשיבה טוענת כי אין בכוונת ההפללה כשלעצמה כדי להראות כי רון התכוון להפיל את העורר הפללת שווא. המשיבה טוענת כי חרף כוונת ההפללה - שהיא בעלת משקל גם לשיטתה - בסופו של דבר פרש רון גרסה סדורה הזוכה לחיזוקים מספקים לשלב דיוני זה.

20. אין חולק כי כוונת ההפללה מצדו של רון; כמו גם אותה שיחה בלתי מוסברת לחוקר הראשי שבה ציין כי "המציא גרסה" מחלישה את גרסתו במידה ניכרת. ועדיין, לדידי, במכלול הגרסה שהציג רון שזורים חיזוקים שהמרכזיים שבהם הם ידיעתו של העורר כי נתפסו רימונים צבאיים; סיפור הנסיעה לרמות נפתלי המחזק את טענת רון כי היה קשור לעניין הרימונים; ההקשרים החיצוניים לכתב האישום נגד העורר שלגביהם נמצאו תימוכין לגרסתו של רון; וניסיונות שיבוש החקירה מצדו של העורר. אלה אינם מאפשרים לקבל את טענת העורר כי כלל לא הוצגו ראיות לכאורה לאישומים המיוחסים לו. מאידך, עולות שאלות של ממש באשר לאמינותו של רון ולמשקל שיש לתת לעדותו נוכח מניעיו ואמירתו כי "המציא סיפור". אכן, ברגיל ייבחנו סוגיות אלו על ידי הערכאה השומעת את ההליך העיקרי הגם שלעיתים, במקרים המתאימים, יילקחו בחשבון גם בהליך המעצר:

"לעיתים מובנה בתוך חומר החקירה ספק, באופן שמתוך מכלול החומר ניתן להסיק כבר עתה כי אין סיכוי שיינתן אמון

במוסר האמרה [...] מצב דברים זה מחייב כבר עתה את המסקנה כי לא קיים סיכוי סביר להוכחת האשמה" (עניין זאדה, בעמ' 149).

ואולם, כפי שציינתי, אינני סבור כי זהו מצב הדברים בענייננו ובית המשפט המחוזי תיאר נכוחה את הקושי כחולשה ממשית בעוצמת הראיות. בצד האמור, מקובלת עלי מסקנת בית המשפט המחוזי על יסוד הניתוח המפורט שערך, שלפיה קיימת תשתית ראייתית לכאורית להוכחת האישום הראשון, מהטעמים שעליהם עמדתי אף אני, חרף החולשה הממשית הקיימת בה.

למען הסר ספק אבהיר כי גם לא ראיתי להתערב בקביעתו של בית המשפט המחוזי שלפיה קיימות ראיות לכאורה בקשר לעבירות השיבוש המיוחסות לעורר.

עילות מעצר וחלופת מעצר

21. כידוע, עבירות הנשק המיוחסות לעורר מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית כאמור בסעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים המקימה עילה למעצר העורר. בנוסף, נוכח עבירות השיבוש המיוחסות לעורר קמה עילת מעצר של חשש לשיבוש הליכי משפט ולהשפעה על עדים וראיות, כאמור בסעיף 21(א)(1)(א) לאותו החוק. חרף קיומן של עילות מעצר אלו בצדק המשיך בית המשפט המחוזי ובחן את אפשרות שחרור העורר לחלופת מעצר, שכן כידוע, קיימת "מקבילית הכוחות" בין עוצמת הראיות לכאורה לבין מידת ההגבלה על חירותו של נאשם (בש"פ 836/15 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 15 (5.2.2015); בש"פ 5564/11 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (8.8.2011)), כך שקיומה של חולשה ממשית בראיות עשויה להגביר את הנכונות לשחרר לחלופת מעצר. בענייננו, במכלול נסיבות העניין, נוכח החולשה הממשית בעוצמת הראיות וטיבה של חולשה זו; ובשים לב לעברו הפלילי הבלתי מכביד של העורר, סבורני כי כף המאזניים נוטה לשקילת שחרורו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני עד תום ההליכים נגדו, וזאת למרות שגם לידי חלופת המעצר שהוצעה אינה מיטבית. למסקנה זו באתי בפרט נוכח הסיטואציה החריגה שעליה עמדנו שבה קיימות ראיות לכאורה לאמירותיו של רון בדבר הפללת העורר כפי שהודה לפני חוקריו, כאשר ההתייחסות המפורשת היא ל"המצאת סיפור". זאת בהיעדר היתכנות לחלופה הדוקה יותר. אדגיש כי בשים לב לדיוננו עד כה שוכנעתי כי מתקיימים בנסיבות העניין אותם "טעמים מיוחדים" כנדרש לפי סעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים המאפשרים את שחרורו למעצר בפיקוח אלקטרוני של מי שנאשם בעבירות המנויות בסעיף 21(א)(1)(ג) לאותו החוק.

22. כידוע, הערכאה הדיונית היא המתאימה לקיים את הבירור המקדים הנדרש טרם שחרורו של נאשם למעצר בפיקוח אלקטרוני (בש"פ 8585/15 בן לולו נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (23.12.2015); בש"פ 4658/15 פישר נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (9.7.2015)). על כן אני מורה על השבת עניינו של העורר לבית המשפט המחוזי לצורך קבלת דיווח מאת המנהל כאמור בסעיף 22ב(ג) לחוק המעצרים בדבר האפשרות כי העורר ישהה בפיקוח אלקטרוני בבית אמו, בפיקוח אחותו ובעלה. לו ימצא כי ניתן לשחרר את העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני כאמור, אני מורה כי ייעשה כן בכפוף לתנאי שחרור בערובה שאותם יקבע בית המשפט המחוזי כחכמתו.

במובן זה, הערר מתקבל.

ניתנה היום, ב' בניסן התשע"ו (10.4.2016).

ש ו פ ט
